

nyttre ikke lenger med noe forsøk på å demme opp. Sannheten er underveis. Nå må den fram. Helt fram.

De første 53 sider av sin bok nytter overlege Scharffenberg til en oppsummering av de personlige konklusjoner han har funnet å kunne trekke ut av de senere gjengitte dokumentariske referater.

Han begynner med å stille spørsmål om «Norge ved en klok utenriks- og forsvarspolitik kunne unngått å bli trukket inn i krigen, på samme måten som under den første verdenskrig», og han besvarer det med at det kunne ha skjedd, men «for Norge har den skjebnesvangre feil vært at vår utenriks- og forsvarspolitik helt fra unionsbruddet 1905 bygde på at Storbritannia ville beskytte oss med sin mektige flåte». Gjennom den følgende dokumentasjon går det som en rød tråd at det var denne «engelske syke» innen statsledelsen som mere enn noe synkvervet dem som burde ha sett klarere og som gjorde begrepet «en forutseende utenriksledelse» til en latterlighet.

At landsledelsen gjennom sin holdning bragte oss 9. april 1940, sier dr. Scharffenberg at han føler «som den sterkeste skam, og dens følger som den største ulykke i Norges historie». Ikke minst er han forbitret over at nettopp dette skammelige forhold har trukket etter seg Norges innmeldelse i FN og landets tilslutning til Atlant-pakten. Dermed, sier han, løper vi i fare for å måtte delta i en eventuell tredje verdenskrig, og må risikere en russisk okkupasjon «som vil ødelegge enda langt mer enn den tyske». At Norge siden den annen verdenskrig totalt har forlatt nøytralitetens linje fordi krigen hadde vist at den ikke lot seg opprettholde, godtar dr. Scharffenberg ikke. «Denne påstand», sier han (s. 8), «anser jeg som utslag enten av uvitenhet eller av historieforfalskning». Også av denne grunn krevner han full oppklaring av okkupasjonens forhistorie.

«På grunnlag av sikre kjenngjerninger», sier han videre, «må det ansees å foreligge en logisk forpliktelse til å slå fast at den tyske okkupasjon 9. april 1940 ikke var folkerettsstridig». Denne riktige, sier dr. Scharffenberg, reise seg på de «gode» nordmenns hoder, er den vitenskapelige riktige», sier dr. Scharffenberg. Og han tilføyer: «Jeg er

De dokumenter som nå overlege Scharffenberg har trukket fram, gir ellers det uimotsigelige bevis for at det hadde vært visse kretsers mening å nytte fortien — og den derav følgende forvringning — til å forme historien etter den personlige og politiske hensiktsmessighet. At sannheten nå — på tross av alle hindringer — blir presset fram, må derfor hilses med den største glede spesielt blant dem som hittil har måttet unngjelde for den tilskuede historieforfalskning. Det gir moralsk oppreisning og håp for det som må komme etter, at påstander som landssvikdommerne hittil har visket unnav som det rene nonsens, nå foreligger underbygget og beviste ved dokumenter som overhode ikke lar seg gjendrive.

Etter gjennomlesningen av dr. Scharffenbergs dokumenter følger man seg bent fram rystet ved tanken på at landets ledelse med den viten den i denne tiden har sittet inne med, har sanksjonert det grunnlag som landssvikoppgjøret har vært underbygget med. For arbeidet med oppgjørets revisjon vil overlege Scharffenbergs bok være av uvurderlig betydning. Den bærer bud om at vi dømte er i ferd med å stikke hodet opp over vannflaten igjen. Det er en livbøye som dr. Scharffenberg har kastet ut til oss. At vi griper den med begjærighet, må være en selvfølge.

Nå må ingen misforstå overlege Scharffenberg derhen at det er av noen nyoppdukke sympati for det gamle NS at han har gått i gang med sitt arbeid. Vi på vår front har aldri kunnet regne over legen som noen sympatisør til vår politiske oppfatning. Tvertimot Aldri har han og aldri vil han formentlig komme til å dele våre meninger i så henseende. Politisk er han helt utilgjengelig.

Men kanhende er nettopp der ved den hjelp som han indirekte yter landssvikoppgjørets ofre dobbelt verdifull. — Og kanhende er det nettopp på grunn derav at vi på vår side i dag skylder den gamle sannhetskjemper dobbelt respekt og takk.

Ett er sikkert: overlege Johan Scharffenbergs bok er det mest betydningsfulle aktstykket som har sett dagens lys siden myndighetene den 8. mai 1945 dekreterte at «frigjøringen» var et faktum.

Vi venter spent på fortsettelsen.

Helge Grønstad.

hjerter rummer ikke nazister. Vi skal bygge landet. Det er vår oppgave. Men hvem kan bygge på sviktende grunn? Kan vi flytte inn i huset vårt igjen før den siste veggelusen er borte, før vi har visshet for at ikke en eneste har gjemt seg vekk, ferdig til å formere seg?

Når en ser denne fantastiske råskap som her legges for dagen av de ledende kvinner i 1945, kan en da undres på at deres underordnede på enhver måte pinte fangene?

Ut fra dette forstår en at «svenskessoldatene» fikk herje i fengslene. At de fikk agere eksklusjonspeletonger og at de fikk sprøyte kvinnelige fanger med lusepulver i skrittet.

En forstår også at voktersker gikk så vidt at de foretok inngrep i de avklede kvinnelige fangers kjønnsdeler. En forstår også mørkesellene, utsultningen og alt annet.

Heimefrontens

arrestasjonsliste

— Fortsettes fra side 1 —

Om kvelden viste det seg at mine føtter var voldsomt opphovnet. Jeg lot legen se det om morgenen. Jeg hadde da fått nyresykdom og voldsomt høyt blodtrykk, og ble liggende til sengs i 4—5 uker.

Rutledal fikk ikke en hellig dag mere. Da han to år senere ble trukket for rettens skranke, var han dødssyk og døde fire uker senere. I mellomtiden var herr politimester Skau, som rettsstridig hadde beordret den syke varetektsfange ut på likbæring, forfremmet til høyesterettsdommer. Den berettigede kritikk som på dette område — fanger til likgraving — er rettet mot den noe nedtransformerte politiinspektør Lars L'Abée-Lund, rammer altså også Reidar Skau, da de selvsagt begge er like for loven.

Vi vil aldeles ikke innlate oss på å felle noen dom over den høye dommer, vi ønsker bare dagens fulle lys over begivenhetenes gang. Har vi gjort herr dommeren noen urett ved å referere feil eller på annen måte gjort oss skyldige i noen misforståelse, er våre spalter selvsagt åpne for en beriktigelse.

Vi.

Vi kan her nevne endel av attestutstederne:

Høyesterettsdommer Skau, statsadvokat Lorentzen, Bergen, politimester Strøm, Bergen og politimester Kvalsund, Stavanger.

Rettsoppgjøret

— Fortsatt fra side 3 —

ikke hadde gjort noe streffbart etter lovene som de lød før 1945 — nå har fått voldsomme formuesstraffe som de vil bære tungt på hele livet fremover Etter våre love før krigen ville de i verste tilfelle, — at de ble dømt — bare fått et beskjedent beløp å betale. Som overturen til Myndighetenes avslutning på «Rettsoppgjøret» er da nylig kommet Riksadvokatens innberetning til Stortinget. Innberetningen er et meget trist dokument. Påtalemyndighetens øverste representant er nødt til å erkjenne at Landssvikpolitiet har sendt provokatører til Landssvikleirene for å narre «Landssvik erne» til å rømme og narre dem til å stifte illegale foreninger til Landssvikpolitiet har arrangert flere rømninger.

Om dette vet jeg ikke annet å si, enn at det føles meget sårt. Lengegr enn 40 år har jeg i underordnet stilling tjent vårt rettsvesen. Og jeg har vært stolt av å få lov til det. Vårt rettsvesen sto etter min erfaring på et meget høyt plan. Selv den groveste og verste forbryter ble behandlet human og menneskelig og alle formildende omstendigheter ble lagt fram.

— Dette — var engang.

Idag er det ikke egentlig grunn til å føle stolthet over Norges rettsvesen.

En svensk jurist jeg har vekslet brev med skrev bl. a.:

«Jag har vid mina undersökningar funnit att det skett mycken orätt och felaktighet i Norge efter ockupationen och har ansett det vara en samvetssak och en hederssak att säga dette. Men det är tyvärr såväl i Norge som i Sverige svårt, ja, nässten omöjligt att se sakligt och lidelsesfritt på dessa frågor. Även i Sverige blir man betraktad som misstänkt, om man vågar kritisera något som hemmafronten eller regeringen i Norge företagit sagt. Men, vi skal inte förtröttnas. Det gällar att lungt och sakligt, undan för undan, bearbeta den bildade opinionen, särskilt juristerna. Det skall kanske

opplyste imidlertid at § 32 gikk ut av anordningen etter opptak av lagmann Solem og Cappelen. Det skjedde så tidlig som den 23. august 1945, sa han.

Det ligger avgjørende beviser for, at godvillig gikk ikke herrene Solem og Arntzen til en forandring i sitt livs «storverk» — «landssvikanordningen». En rekke kvinneorganisasjoner gikk nemlig til skarpe protester mot denne Arntzen-Solemske § 32. Og en er ikke langt fra sannheten, når en påstår at de nærmest ble presset til å foreta en forandring, men det unnlot advokat Arntzen å gjøre retten oppmerksom på.

Når en mann som advokat Arntzen — med sin flotte juridiske embedseksamen ikke spekulerte på paragrafer, ligger det nær å spørre: Hvordan kunne en da vente at mannen i gaten gjorde det, eller for å ta et navn som alle i dag kjenner: Olava.

Senere har Sven Arntzen spekulert i lovparagrafer, og alle tegn tyder på at denne spekulasjon vil bli like skjebnesvanger som spekulasjoner utført av andre menn under andre forhold og i andre bransjer.

Dommer Didriksen kjenner dagspressen

Under det rettslige avhør i anledning avisartikler m. v. om det offentlige behandling av Hildisch-kompleksene utalte et vitne, at han ville fremkomme med korrigerende bemerkninger i anledning pressereferater av denne sak.

Dommer Bjørne Didriksen bemerket da med et lunt blink i øyet, at vitnet ikke skulle ta pressens omtale av denne sak særlig alvorlig (!)

trots allt motstånd så småningom gå att öppna ögonen på folket. Jag skall efter ringag för måga göra vad jag kan i Sverige Och Ni i Norge måste fortsätta striden mot rettsoppgjøret och inte förlora modet. Men försök alltid att hålla debatten på et högt och sakligt plan.»

Guds kvern maler langsomt, men den maler sikkert. Og vi må leve med det håp at sannheten og retten engang vil reise vårt rettsvesen opp igjen på det høye plan det engang sto på.

November 1950.

Salomon Solum.

Bill.mrk. «Snarest», nr. 447.

Politiembetsmenn

— Fortsatt fra side 2 —

ringen i 1948 til tross for at han i sin tid selv hadde stått som medlem av det «forbryterske» NS. Hvilke grunner som har tilsagt regjeringen dens spesielle holdning overfor denne mann er en historie for seg, og hører ikke hit i denne forbindelse. Det kan det bli anledning å komme tilbake til ved en annen leilighet. Det som er det bemerkelsesverdige ved statsadvokat Gunnar Waalers vitneprov, er den ting at han meget sterkt præciserte at «oppfatningen bl. politiembetsmennene i 1940-41 var at det ikke ble lagt særlig vekt på innmeldelse i NS»!

Hørte De den, herr riksadvokat? Og hørte dere den, herrer landssvikdommere i rettsstaten Norge?

De norske politiembetsmenn var i 1940-41 av den oppfatning at det ikke kunne være rettsstridig å gå med i NS. De folk som hadde straffeloven til fag, var altså på det rene med at medlemsskapet ikke var straffbart. Men «den lille mann i gaten» og gamle Olava i Grukkedalen, de som aldri i sitt levende liv hadde sett en lovparagraf eller hatt noe med straffemyndighetene å gjøre ovedhode, de skal værsgod ha vært på det «rene med» at etter kl. 24 den 8. april 1940 var det landsforredersk og forbunnet med straffansvar å gå med i det siden 1933 lovlig anmeldte parti NS.

Her må det i all anstendighets navn være noe som ikke stemmer. Det må ha sneket seg inn i straffeforvaltningen en faktor som ingen ting har med lov og rett å gjøre og som har satt all ting på hodet.

Eller hva sier dagens ærede myndigheter?

Det henger da ikke sammen med sund fornuft at uvitenheten — den undskyldelige uvitenhet — eraktes mere vitende enn selve spesialkyndigheten?

Idag står statsadvokat Gunnar Waalers vitneprov innført i rettens protokoll. Det er greit å vite hvor man skal vise framtidens rettshistoriske forskere veien.

Hans Nielsen Herstad.

Nordmørspostens Trykkeri